گزارش یک

فرشید پرهام

۴۰۰ قایق تندرو علی‌الحساب آبراهام را دوره کردند

برخی منابع میدانی خبر می‌دهند ۳۰۰ تا ۴۰۰ قایق تندرو خود را به ناو آبراهام نزدیک کردند

تحلیلگران می‌گویند چیزی با نام «جنگ خفیف یا محدود» برای ایران معنا ندارد

درحالی که ترامپ در روزهای اخیر تهدید کرده اگر ایران به توافقی با امریکا دست نیابد «گزینه نظامی همچنان روی میز است» و برای افزایش فشار بر تهران ناوهای جنگی را راهی خاورمیانه کرده، این رویکرد موجی از نگرانی در میان همسایگان ایران ایجاد کرده است. بنابراین کشورهایی مانند ترکیه و عراق برای اینکه تنش‌ها تشدید نشود، خواستار آن شده‌اند که واشینگتن سیاست «همه یا هیچ» را کنار گذاشته و حل‌وفصل اختلافات را به جای توافق فوری بر اساس چهار مطالبه مطرح شده به صورت مرحله‌ای و گام‌به‌گام پیش ببرد، راهبردی که به باور آنان می‌تواند مسیر توافق‌های جامع‌تر را هموار کند. رزمایش دریایی چندصد قایق نیز، مزید بر علت شده است. در همین زمینه، توئیت دیروز ترامپ که تمرکز خود را صرفاً بر برنامه هسته‌ای ایران و دستیابی به «توافقی عادلانه» در همین حوزه قرار داده، نخستین نشانه‌های تعدیل مواضع واشینگتن را نشان می‌دهد. دیروز عراقچی نیز در پاسخ به سؤال خبرنگاری درباره احتمال وقوع جنگ اعلام کرد که این احتمال بسیار کم است و بدین ترتیب نشان داد که احتمال حمله نظامی امریکا کم‌رنگ شده است. هرچند به دلیل دمدمی‌مزاج‌بودن ترامپ نمی‌توان صرفاً با اتکا به یک توئیت درباره سیاست‌های کلی واشینگتن قضاوت کرد اما به‌نظر می‌رسد او دریافته که تهران با خواسته‌های حداکثری و غیرواقع‌بینانه امریکا موافقت نخواهد کرد و تنها مذاکرات در چارچوبی محدودتر می‌تواند به نتیجه‌ای واقعی منجر شود.

هرچند دونالد ترامپ، رئیس‌جمهور امریکا، در یک ماه اخیر با اقداماتی از جمله حمایت از معترضان ایرانی و تهدید به حمله نظامی تلاش کرده برنامه‌های نیمه‌تمام خود در ایران را پیش ببرد اما این اقدامات که سطح تنش‌ها در خاورمیانه را به اوج رسانده، سبب شده کشورهای منطقه راهکارهایی برای جلوگیری از تقابل مستقیم تهران و واشینگتن ارائه کنند.

میخائیل اولیانوف، نماینده روسیه در سازمان‌های بین‌المللی در وین روز چهارشنبه به روزنامه ایزوستیا گفت: «ما همیشه آماده‌ایم در صورت درخواست هر دو طرف خدمات میانجیگری ارائه دهیم اما این اتفاق هنوز نیفتاده است. البته واشینگتن و تهران ابتدا باید بین خود مذاکره کنند، اما به نظر می‌رسد عدم پیشرفت در مسیر دوجانبه تا حد زیادی به دلیل رویکردهای مذاکره‌ای بسیار سختگیرانه امریکا است که بیشتر شبیه اولتیماتوم است». فؤاد حسین، وزیر خارجه عراق نیز دیروز در گفت‌وگو با شبکه روداو گفت: ایرانی‌ها تأکید دارند که هرگز آغازکننده جنگ نخواهند بود ولی در عین حال برای دفاع از خود در برابر حمله آماده می‌شوند. وی اضافه کرد: اوضاع در منطقه در حال پیچیده‌تر شدن است و این مسئله به دنبال تهدیدات مطرح شده صورت می‌گیرد. حسین در پاسخ به سؤالی در خصوص میانجیگری عراق در این زمینه تصریح کرد: این اقدام، سخت است. من به تهران رفتم و با مسئولان ایرانی صحبت کردم. همین طور با مسئولان امریکایی. مشکل کنونی عدم وجود ارتباطات مستقیم است. زمانی که تصمیمی در خصوص برگزاری نشست میان دو طرف اتخاذ شود آن‌گاه ما می‌توانیم وارد عمل شویم اما از سمت طرف امریکایی تصمیمی در خصوص برگزاری نشست اتخاذ نشده است. من نمی‌توانم از سمت ایران صحبت کنم اما بعید نیست ایران تمایل به برگزاری این نشست داشته باشد اما مسئولان ایرانی در عین حال تأکید دارند که نباید شروط به آنها تحمیل و این نشست باید بدون شرط و شروط برگزار شود. فؤاد حسین ادامه داد: شروط امریکا در هر مرحله مختلف بوده است. آنها در ابتدا شروط خود را در خصوص سلاح هسته‌ای مطرح کردند و بعد به سمت غنی‌سازی اورانیوم و درصد آن حرکت کردند. ایرانی‌ها آماده حل مشکل هستند و نشانه‌های واضحی در این خصوص از خود ابراز کرده‌اند اما طرف امریکایی هنوز پاسخ نداده است.»

با یک پرونده شروع کنید

«هاکان فیدان» وزیر خارجه ترکیه در بحبوحه تنش‌آفرینی‌های ایالات متحده و رژیم صهیونیستی در منطقه در گفت‌وگو با شبکه الجزیره گفت: «حمله به ایران اشتباه است. شروع دوباره جنگ اشتباه است. ایران آماده مذاکره دوباره بر سر پرونده هسته‌ای است و من همیشه به امریکایی‌ها توصیه می‌کنم که مسائل‌شان را با ایران گام به گام حل کنند. با یک پرونده شروع کنید و آن را ببندید و بعدی را شروع کنید و همین‌طور ادامه دهید». هاکان فیدان افزود: «اگر همه مسائل با هم باشد، این ممکن است برای دوستان ایرانی ما سخت باشد و شاید این از نظر آنها تحقیرآمیز باشد و توضیح دادن آن به خودشان و حاکمیت سخت شود. و اگر ما این مسائل را بهتر تحمل و مدیریت کنیم، کمک می‌کند.»

همزمان، محمد بن عبدالرحمن آل ثانی، وزیر خارجه قطر نیز روز چهارشنبه به صورت تلفنی با سید عباس عراقچی وزیر خارجه ایران در خصوص آخرین تحولات منطقه و راه‌های تقویت همکاری‌های دوجانبه رایزنی کرد. مقام قطری در این گفت‌وگوی تلفنی بر حمایت کشورش از تلاش‌های صورت گرفته برای کاهش تنش و دستیابی به راهکارهای مسالمت‌آمیز با هدف تقویت امنیت و ثبات منطقه تأکید کرد. پیش‌تر نیز وزارت خارجه مصر اعلام کرد که بدر عبدالعاطی، وزیر خارجه این کشور به صورت تلفنی با عراقچی و استیو ویتکاف فرستاده ویژه امریکا رایزنی کرد. بر اساس این گزارش، عبدالعاطی در این گفت‌وگوی‌های تلفنی بر اهمیت پایبندی به دیپلماسی و زمینه‌سازی برای گفت‌وگو میان امریکا و ایران تأکید کرد. سیدحسین موسویان، مذاکره‌کننده سابق ایران در مذاکرات هسته‌ای هم دیروز در یادداشتی درباره تنش‌های به وجود آمده بین تهران و واشینگتن نوشت: «اگر قرار است از فاجعه جلوگیری شود، ترامپ باید در «استراتژی تسلیم‌محور» تجدیدنظر کند و به سمت یک «توافق گسترده و آبرومندانه» با ایران حرکت کند، پایان دادن به ۴۷ سال رویارویی پیش از آنکه منطقه به ورطه جنگ برگشت‌ناپذیر کشیده شود.»

توئیت ترامپ نشان از عقب‌نشینی؟!

اظهارات مقامات کشورهای همسایه مبنی بر لزوم عقب‌نشینی از سیاست «تسلیم محض» در حالی مطرح می‌شود که دولت ترامپ در روزهای اخیر شروطی را روی میز گذاشته که جمهوری اسلامی آنها را خط قرمز خود اعلام کرده و حاضر به مذاکره درباره آنها نیست. به گزارش «آکسیوس»، چهار شرط امریکا برای رسیدن به توافق احتمالی با ایران شامل «خارج کردن تمام اورانیوم غنی‌شده از ایران، تعیین سقف برای ذخایر موشک‌های دوربرد ایران، تغییر سیاست تهران در حمایت از نیروهای نیابتی در منطقه و بازگشت بازرسان آژانس بین‌المللی انرژی اتمی به ایران است.»

دولت ترامپ برای نشان دادن جدیت خود در برابر ایران، ناوهای جنگی امریکا را به خاورمیانه اعزام کرده و این اقدام نگرانی‌ها درباره احتمال درگیری مستقیم بین تهران و واشینگتن را افزایش داده است. با این حال، به نظر می‌رسد موج واکنش‌های منطقه‌ای تا حدی در سیاست‌های کاخ سفید تأثیرگذار بوده است.

ترامپ دیروز در شبکه اجتماعی تروث‌سوشال نوشت: «ناوگان جدیدی با سرعت بالا، با قدرت زیاد، انگیزه و هدف مشخص در حال حرکت به سمت ایران است. این یک ناوگان بزرگ‌تر از ناوگانی است که به ونزوئلا اعزام شد و در رأس آن ناو هواپیمابر بزرگ آبراهام لینکلن قرار دارد. همانند آنچه درباره ونزوئلا بود، این نیرو آماده، مایل و قادر است در صورت لزوم مأموریت خود را با سرعت و خشونت انجام دهد.»

ترامپ مدعی شد: «امیدوارم ایران به سرعت «پای میز مذاکره بیاید» و درباره یک توافق منصفانه و عادلانه مذاکره کند- بدون سلاح هسته‌ای- توافقی که به نفع همه طرف‌ها باشد. زمان در حال از دست رفتن است و این موضوع کاملاً حیاتی و فوری است. همان‌طور که قبلاً یک‌بار به ایران گفتم: توافق کنید.»

نکته مهم در سخنان تازه ترامپ این است که او احتمالاً در ارزیابی از شرایط و آمادگی ایران و همچنین به توصیه بازیگران منطقه‌ای توجه کرده و در جدیدترین اظهاراتش چهار شرط پیشین را مطرح نکرده است. او اکنون تمرکز خود را بر مسئله هسته‌ای، و به‌ویژه بر نداشتن سلاح هسته‌ای توسط ایران، گذاشته است. این تغییر نشان می‌دهد ترامپ دریافته اگر بر همه شروط خود اصرار کند، ایران به طور همزمان با آنها موافقت نخواهد کرد.

این تعدیل که احتمال رویارویی مستقیم را کاهش می‌دهد، در سخنان سیدعباس عراقچی، وزیر خارجه ایران، نیز مشهود بود. دیروز عراقچی در پاسخ به سؤال خبرنگاری درباره احتمال وقوع جنگ اعلام کرد که این احتمال بسیار کم است.

از این رو، تعدیل مواضع ترامپ نشان می‌دهد که او تلاش می‌کند همان رویکردی را دنبال کند که دیگر کشورها توصیه کرده‌اند یعنی «توافق بر سر همه پرونده‌ها اما به صورت مرحله‌ای و گام به گام»، تا هم امکان دستیابی به توافق با تهران فراهم شود و هم از تحمیل هزینه‌های نظامی برای خود و متحدانش جلوگیری شود. چند رویکرد پرنوسان رئیس‌جمهور امریکا همچنان نگرانی‌ها را پایدار نگه داشته است. همچنین مقامات امنیتی و سیاسی ایران هر روز هشدار می‌دهند که در صورت هرگونه اقدام تحریک‌آمیز، واشینگتن تاوان سنگینی خواهد پرداخت، زیرا نیروهای مسلح ایران در بالاترین سطح آمادگی قرار داشته و به هرگونه تجاوز پاسخ کوبنده خواهند داد. اگرچه نمی‌توان صرفاً با اتکا به یک پیام ترامپ در شبکه‌های اجتماعی درباره سیاست‌های کلی واشینگتن قضاوت کرد یا آن را به‌عنوان عقب‌نشینی کامل تلقی نمود، اما تغییر لحن او از تهدید مطلق به سوی دستیابی به «توافق عادلانه» می‌تواند نخستین گام به سمت تعدیل شرایط باشد. با این حال، ترامپ در گذشته نشان داده که چندان قابل اعتماد نیست و ممکن است در میانه مذاکرات به بهانه‌های واهی، گزینه نظامی را جایگزین دیپلماسی کند.

با وجود بدعهدی‌های امریکا در عمل به تعهداتش، ایران همواره اعلام کرده که در چارچوب قوانین بین‌المللی و با احترام متقابل آماده گفت‌وگو برای حل موضوعات اختلافی است و جامعه بین‌المللی نیز از رویکرد دیپلماتیک تهران در مواجهه با امریکا استقبال کرده‌اند. بنابراین، اکنون توپ در زمین واشینگتن است، اینکه آیا واقعاً تمایل به بازگشت به میز مذاکره و حل اختلافات بر سر پرونده‌های مختلف دارد یا به جنگ‌افروزی‌های خود ادامه خواهد داد، امری است که تحلیلگران و رسانه‌های غربی هشدار داده‌اند می‌تواند هزینه‌های گزافی برای امریکا به دنبال داشته باشد.

احتمال محاصره دریایی ایران

از آنجا که هزینه درگیری مستقیم با ایران بسیار بالاست، به نظر می‌رسد گزینه‌های جایگزین در دستور کار قرار گرفته‌اند. بر این اساس، با استقرار ناوهای امریکایی در اقیانوس هند و خلیج فارس، برخی منابع غیررسمی اعلام کرده‌اند که واشینگتن در پی اجرای محاصره دریایی ایران است تا با فشار اقتصادی، جمهوری اسلامی را وادار به دادن امتیازات کند.

این راهبرد هرچند به‌طور رسمی از سوی کاخ سفید اعلام نشده، اما مشابه چنین سناریویی سال‌ها پیش از سوی برخی فرماندهان امریکایی مطرح شده بود. مایکل روبین، پژوهشگر ارشد اندیشکده «امریکن اینترپرایز»، به‌تازگی پیشنهاد کرده که ترامپ به جای یک تهاجم تمام‌عیار علیه ایران باید به طرح دریادار «جیمز ایس لیونز» در سال ۱۹۷۹ توجه کند، طرحی که بر «تصرف ترمینال نفتی خارک» استوار بود. این راهبرد در ابتدای انقلاب اسلامی با هدف تحت فشار قرار دادن جمهوری اسلامی و آزادسازی گروگان‌های سفارت امریکا پیشنهاد شد. روبین معتقد است امروز نیز امریکا باید به‌جای بمباران ایران، ترمینال نفتی خارک را اشغال کند، زیرا در چنین شرایطی ایران قادر به صادرات نفت نخواهد بود و با توقف درآمدهای نفتی، مجبور به پذیرش خواسته‌های واشینگتن می‌شود.

اگرچه مقامات واشینگتن بر قدرت ناوهای خود در خلیج فارس تکیه کرده و تصور می‌کنند می‌توانند ایران را به عقب‌نشینی وادار کنند، نیروهای مسلح ایران دست بسته نیستند و پیش از هر اقدام تحریک‌آمیز شناورهای امریکایی، هشدارهای اولیه را صادر کرده‌اند تا سطح آمادگی خود را به نمایش بگذارند. برخی منابع میدانی دیروز فاش کردند که چیزی بین ۳۰۰ تا ۴۰۰ قایق تندرو ایرانی خود را به ناو آبراهام لینکلن نزدیک کردند. تحلیلگران می‌گویند چیزی با نام «جنگ خفیف یا محدود» برای ایران معنا ندارد و هر تجاوزی به خاک ایران و حتی منافعش در منطقه، پاسخ «تمام‌عیار» دریافت خواهد کرد.

گزارش ۲

عراق «یکپارچه خشم» مقابل باج‌گیری کاخ سفید

در روزهای گذشته با نهایی شدن احتمال تکیه «نوری المالکی» بر کرسی نخست‌وزیری عراق، امریکایی‌ها تحرکات شدیدی را برای مداخله در مسائل داخلی عراق آغاز کرده‌اند. پس از اظهارات وزیر خارجه امریکا، رئیس‌جمهور این کشور نیز در پیامی توهین‌آمیز، علناً از مالکی به عنوان گزینه‌ای یاد کرد که مطلوب ایالات متحده نخواهد بود. علاوه بر واکنش تند مالکی به اظهارات مداخله‌جویانه کاخ سفید، یکی از نمایندگان عراق نیز رویکرد ایالات متحده را مداخله در امور داخلی کشورش و نیز باج‌گیری امریکا با استفاده از وضعیت اقتصادی این کشور به منظور هدف تحمیل نخست‌وزیر مطلوب خود ارزیابی کرد.

توافق اخیر احزاب شیعه عراق در زمینه معرفی نوری المالکی به عنوان نامزد نهایی گزینه نخست‌وزیری این کشور، زلزله‌ای در بدنه سیاسی دولت امریکا ایجاد کرد. مارکو روبیو، وزیر خارجه ایالات متحده اوایل هفته جاری، در تماس تلفنی با محمد شیاع السودانی، نخست‌وزیر کنونی عراق، با ابراز امیدواری درباره اینکه دولت آینده بتواند عراق را به «نیرویی برای ثبات، رفاه و امنیت در خاورمیانه» تبدیل کند، به صورت ضمنی مخالفت خود را با قدرت گرفتن مالکی اعلام کرد. تامی پیگوت، سخنگوی وزارت خارجه امریکا گفته است که روبیو تأکید کرد، دولتی که تحت کنترل ایران باشد، نمی‌تواند منافع خود عراق را در اولویت قرار دهد، این کشور را از درگیری‌های منطقه‌ای دور نگه دارد یا شراکت سودمند دوجانبه میان واشینگتن و بغداد را پیش ببرد. رئیس‌جمهور امریکا نیز در ادامه دخالت‌های آشکار در امور داخلی عراق، دیروز گفت که نوری المالکی نباید نخست‌وزیر شود. دونالد ترامپ در تروث‌سوشال نوشت: «شنیده‌ام که کشور بزرگ عراق ممکن است با بازگرداندن نوری المالکی به مقام نخست‌وزیری انتخاب بسیار بدی انجام دهد.» وی افزود: «آخرین بار که المالکی در قدرت بود، کشور به فقر و آشوب کامل فرو رفت. این نباید دوباره اتفاق بیفتد.» ترامپ مدعی شد: «به‌خاطر سیاست‌ها و ایدئولوژی‌های دیوانه‌وارش، اگر انتخاب شود، ایالات متحده دیگر به عراق کمک نخواهد کرد و اگر ما در آنجا نباشیم تا کمک کنیم، عراق هیچ شانسی برای موفقیت، رفاه یا آزادی نخواهد داشت. عراق را دوباره بزرگ کنیم!» نوری المالکی از سال ۲۰۰۶ تا ۲۰۱۴ نخست‌وزیر عراق و طی چهار سال معاون نخست‌وزیر بود، به دخالت آشکار امریکا در امور داخلی عراق واکنش نشان داد و گفت: «ما مخالفت قاطع خود را با دخالت آشکار امریکا در امور داخلی عراق اعلام می‌کنیم و آن را نقض حاکمیت عراق و تعدی به تصمیم چارچوب هماهنگی برای انتخاب نامزد تصدی پست نخست‌وزیری می‌دانیم.» المالکی تأکید کرد: «زبان گفت‌وگو میان کشورها تنها گزینه سیاسی برای تعامل است، نه توسل به دیکته و تهدید.» رئیس ائتلاف دولت قانون عراق افزود: «در راستای احترام به اراده ملی و تصمیم چارچوب هماهنگی و در راستای تحقق منافع عالی ملت عراق تا پایان ادامه خواهم داد.»

لزوم اتحاد گروه‌های ملی برای تحمیل

«احمد الشرمانی» نماینده عراقی به شدت به اظهارات امریکایی‌ها واکنش نشان داد و گفت: «مداخله آشکار امریکا در ترسیم نقشه دولت آتی و انتخاب شخصیت نخست وزیر نقض آشکار حاکمیت ملی است. واشینگتن تلاش می‌کند از وضعیت اقتصادی شکننده کشور به عنوان ابزار فشاری برای اجرای دستور کارهای سیاسی خود استفاده کند.» وی گفت: «غفلت دولت‌های سابق در بهبود اقتصاد ملی کشور را در معرض باج‌گیری امریکا با ابزار مالی قرار داده است. کاخ سفید تلاش می‌کند عراق را تحت قیمومیت اقتصادی نگه دارد تا تصمیم سیاسی آن را تضعیف کند و مانع اتخاذ اقدامات مستقل شود.» وی گفت: «تجاوز از حاکمیت دیگر صرفاً محدود به بعد نظامی نیست، بلکه به تحمیل معادلات سیاسی و امنیتی در خدمت منافع خارجی به ضرر منافع ملت عراق گسترش یافته است. گروه‌های ملی باید برای مقابله با این فشارها و تشکیل حکومتی با اراده داخلی متحد شوند.» همچنین، شورای عالی اسلامی عراق به ریاست «همام حمودی»، روز چهارشنبه تأیید کرد که انتخاب نخست‌وزیر یک موضوع کاملاً قانونی عراق است که مطابق با مفاد قانون اساسی و سازوکارهای روند سیاسی و به شیوه‌ای که در خدمت ثبات، حفظ حاکمیت و حفاظت از منافع عالی ملی باشد، انجام می‌شود. علی الدفاعی، سخنگوی رسمی این شورا در بیانیه‌ای اظهار داشت: «این شورا به ایجاد روابط متعادل و مثبت با جامعه بین‌المللی، بر اساس احترام متقابل و عدم دخالت در امور داخلی، متعهد است.» الدفاعی تأکید کرد که «عراق کشوری با نهادهای کاملاً مستقر است که قادر به مدیریت تعهدات قانونی و سیاسی خود با اراده ملی مستقل و به شیوه‌ای است که منعکس‌کننده انتخاب نمایندگان مردم عراق باشد.» حزب الدعوه الاسلامیه این کشور نیز در واکنش به مداخله‌جویی‌های دونالد ترامپ، بامداد روز چهارشنبه در سایت رسمی خود یک تصویر از المالکی به همراه آیه‌ای از قرآن را منتشر کرد؛ «الله ولی الذین امنوا، یخرجهم من الظلمات الی النور، والذین کفروا اولیاؤهم الطاغوت». یک منبع در چارچوب هماهنگی شیعیان در عراق گزارش داد که رهبری این چارچوب، اعضای خود را به جلسه اضطراری در دفتر نوری المالکی، رئیس ائتلاف دولت قانون، عصر چهارشنبه فراخوانده است. به گفته این منبع، هدف از این جلسه «بحث در مورد موضع اخیر واشینگتن در مورد روند سیاسی در عراق» علاوه بر بحث در مورد انتخابات ریاست جمهوری است.

کمک‌های امریکا، ابزار باج‌گیری سیاسی

محمد الفرح، عضو دفتر سیاسی جنبش انصارالله یمن نیز به مواضع امریکایی‌ها واکنش نشان داد و گفت: «امریکا که مدعی است حامی دموکراسی است اولین طرفی است که در مقابل گزینه‌های ملت‌ها در صورت عدم همسویی آن با خواسته‌هایش می‌ایستد. دموکراسی برای واشینگتن تنها زمانی مفید است که در خدمت منافعش باشد. اگر مردم راه متفاوتی را انتخاب کنند فوراً دست به سرنگونی آن می‌زند.» الفرح تأکید کرد: «واشینگتن تنها به دلیل نگرانی درباره منافع و نفوذ خود با دولتی مثل دولت نوری المالکی مخالفت می‌کند. تمام کمک‌های امریکا به عراق هیچ روزی بدون بها نبوده است. حضور واشینگتن در این کشور همواره مرتبط با وادار کردن رهبران وابسته به تبدیل ملت‌ها و منابع خود به ابزارهایی در خدمت منافع امریکا و صهیونیسم بوده است.» وی افزود: «تهدید امریکا به قطع حمایت از عراق اذعان صریحی برای این مسئله است که این کمک هیچ‌گاه به خاطر عراقی‌ها نبوده بلکه وسیله باج‌گیری سیاسی بوده است.» الفرح تأکید کرد: «آزادی با تصمیم کاخ سفید داده نمی‌شود و دموکراسی با رضایت واشینگتن به وجود نمی‌آید. بازسازی کشورها با دیکته‌های خارجی و با توسعه مشروط به امنیت دشمن صهیونیستی به دست نمی‌آید.» وی گفت: «عراق برای انتخاب رهبران خود نه به گواهی حسن رفتار ترامپ و نه به اجازه امریکا نیاز دارد. عراق با اراده ملت خود ساخته می‌شود و کسانی که شعارهایی مانند بیایید عراق را بزرگ کنیم سر می‌دهند ممکن است در عین حال نتوانند عراق آزاد، قوی و مستقل را تصور کنند.»

نگاه

هادی محمدی

پاسخ به هدف «سایه جنگ» از سوی امریکا

امریکای ترامپ که بجز شاخص‌های نگران‌کننده در محیط داخلی و خصوصاً در رقابت با قدرت‌های جهانی باید عقب‌ماندگی‌های خود را جبران کند تا از طریق موازنه قدرت در نظام جهانی از جایگاه رهبری جهان سقوط نکند، نمی‌تواند وارد ریسک‌های پرهزینه و تضمین نشده شود، به همین دلیل برای امریکای ترامپ جنگ گسترده و بزرگ یا فرسایشی، معادل فرورفتن در باتلاق مهلک است، ولی ترامپ از ابتدای دوره ریاستی‌اش با دیوانه‌نمایی و رفتار خارج از قانون و عرف جهانی و جنگ با همه طرف‌ها، چه دوستان و چه رقبا و چه دشمنان، تنها زمانی می‌تواند به هدف چپاول و تسلیم کردن دیگران دست یابد که این رویکرد را با ارعاب سایه جنگ همراه کند، خصوصاً در قبال کشورها و اهداف کوچک‌تر که هزینه چندانی برای امریکا ندارد. برای ترامپ بجز چماق‌داری و باج‌گیری از اموال برخی کشورها، منابع انرژی و معادن نادر و ثروت ملی کشورها و نهایتاً ژئوپلیتیک، اهمیت دارد و با تکیه بر این منابع چپاول شده شانس خود را برای گسترش قدرت و موازنه جهانی در قبال قدرت‌های رقیب افزایش می‌دهد. جوهر سیاست‌های امریکا که امروز در تعاملات ترامپ عریان شده، این است که قائل به بده‌بستان با دیگران نیست، بلکه فقط این را حق خود می‌داند که از دیگران حداکثر امتیاز را کسب نماید. تنها زمانی ترامپ مجبور به توقف یا انصراف از رویکرد ارعاب‌گونه نسبت به دیگران می‌شود که احساس به هزینه‌ای بیش از دستاورد خود نماید. این رفتار را ترامپ در گرینلند و با هشدار اروپایی‌ها در قبال روسیه، زمانی که سطح تهدید و خط و نشان به سلاح‌های هسته‌ای کشیده شد، و در قبال چین هنگامی که بازی تعرفه‌ها به مرز خسارت برای امریکا رسید، مشاهده کردیم. در جنگ ۱۲ روزه نیز محاسبات ترامپ و رژیم صهیونی این بود که جمهوری اسلامی پس از حملات آنها قادر به پاسخ به تجاوز نیست یا اینکه پاسخ ایران برایشان قابل تحمل است. چند روز پس از آغاز جنگ ۱۲ روزه با شرایط ویرانی و خسارت گسترده در اسرائیل و هدف قرار گرفتن نقطه اساسی فرماندهی سنتکام در قطر مواجه شده و به سرعت درخواست آتش‌بس و توقف جنگ کردند. امروز ترامپ بعد از پروژه شکست‌خورده فتنه‌تروریستی، برای پاسخگویی به اوضاع آشفته رژیم صهیونی نمی‌تواند ایران را رها کند ولی گزینه دیگری در اختیار ندارد و تنها چیزی که ممکن است بتواند شرایط روانی، اجتماعی و اقتصادی ایران را ناپایدار و مضطرب نماید سایه جنگ است. آنچه از تحرکات و تجمع نیرو و تسلیحات و امکانات در سطح منطقه در گزارش‌های بزرگ‌نمایی شده پمپاژ می‌شود، چیزی جز تخلیه و جابه جایی پایگاه‌های نظامی امریکا نیست و با فاصله گرفتن از مرزهای ایران سعی می‌کنند شانس آسیب بر پایگاه‌های خود را کاهش و امکان دفاعی خود را افزایش دهند. مضافاً اینکه فرماندهی سنتکام را از قطر به اسرائیل و به اردن منتقل کرده‌اند، در عین حال سعی می‌کنند این تحرکات را با ماهیت حمله نظامی مجدد علیه ایران نشان دهند. در حالی که چیزی فراتر از سایه جنگ نیست. وزیر خزانه‌داری ترامپ هم در داووس گفت با فشار اقتصادی و تحریم و فشار روانی فتنه تروریستی را بدون شلیک گلوله به وجود آوردند یعنی اینکه تا وقتی می‌توانند با سایه جنگ بر مؤلفه‌های اقتصادی و معیشتی و اجتماعی ایران تأثیر بگذارند، نیازی به جنگ واقعی ندارند. پاسخ سایه جنگ تنها با سایه جنگ و هزینه علیه امریکا می‌تواند به نتیجه برسد، یعنی نابودی تمام منابع نفتی و تأسیسات آن و تجارت، باید احساس و باورپذیری قطعی و فوری بنمایند و چیزی فراتر از پیام‌های شفاهی را مشاهده کنند تا بازی سایه جنگ متوقف شود یا هرگونه تدبیر دیگری که باورپذیری هزینه را در دیگر عرصه‌ها و ابعاد به ترامپ و نتانیاهو و دوستان آنها در منطقه منتقل نماید، یعنی اگر بازدارندگی در گذشته عرصه‌های ویژه‌ای را شامل می‌شد، اکنون در مقابل دیوانه نمایی ترامپ و نتانیاهو روش‌های مشابهی برای بازدارندگی لازم است تا وحشیگری و بی‌قانونی و دیوانه‌نمایی نقاب خود را کنار بگذارد.

چشم‌انداز

توافق مجدد کردها با دمشق همزمان با سفر دوم جولانی به مسکو

در حالی که احمد الشرع، رئیس دولت موقت سوریه وارد مسکو شده، دولت سوریه و نیروهای دموکراتیک سوریه (قسد) به تفاهم رسیدند تا عملیات نظامی را در تمام خطوط مقدم متوقف و ادغام نیروهای قسد را در نهادهای دولتی آغاز کنند.

به گزارش ایرنا به نقل از خبرگزاری سوریه (سانا) الجولانی دیروز برای دومین بار بعد از سقوط نظام سوریه به این کشور سفر و با رئیس‌جمهور روسیه دیدار و گفت‌وگو کرد. سخنگوی کرملین روابط با سوریه پس از تغییر در ریاست امور این کشور را فعال و در حال توسعه توصیف کرد. «دیمیتری پسکوف» مذاکرات پوتین- جولانی را درباره همکاری اقتصادی و وضعیت منطقه با «احمد الشرع» دانسته و گفته که موضوع خروج نیروهای روسی از پایگاه‌های نظامی در سوریه در صلاحیت و اختیارات وزارت دفاع روسیه قرار دارد.

همزمان، تلویزیون سوریه به نقل از منابعی گزارش داد که توافقی بین کردها و حکومت جولانی حاصل شده که منجر به توقف عملیات نظامی و استقرار نیروهای امنیت داخلی در حسکه، قامشلی و سایر مناطق می‌شود. گفته می‌شود دولت سوریه و نیروهای (قسد) روز سه‌شنبه به تفاهم رسیدند عملیات نظامی را در تمام خطوط مقدم متوقف و ادغام نیروهای قسد را در نهادهای دولتی آغاز کنند. کانال تلویزیونی سوریه گفته که این توافق تصریح می‌کند که اعضای نیروهای دموکراتیک سوریه در روستاها و مناطق فعلی استقرار خود باقی خواهند ماند و ترتیبات ادغام نیروهای دموکراتیک سوریه در نهادهای دولتی سوریه طبق چارچوبی که جزئیات آن بعداً اعلام خواهد شد، آغاز خواهد شد. این توافق همچنین خواستار توقف تمام عملیات نظامی در تمام خطوط مقدم است. انتظار می‌رود اجرای این توافق ظرف دو روز آینده آغاز شود. یک منبع نزدیک به اداره خودمختار کردهای سوریه به العربی‌الجدید گفت: «مظلوم عبدی» فرمانده نیروهای دموکراتیک سوریه (قسد) به همراه «الهام احمد» رئیس مشترک اداره روابط خارجی در اداره خودمختار کردهای سوریه و «روهلات عفرین» فرمانده یگان‌های مدافع زنان در حال حاضر در دمشق هستند و مذاکراتی را با مسئولان ارشد دولت سوریه در چارچوب تلاش‌ها برای رسیدن به یک توافق امنیتی و اداری جدید در شمال شرق سوریه برگزار می‌کنند. قرار است نیروهای امنیتی وابسته به دولت دمشق با هماهنگی نیروهای امنیت داخلی کردها وارد شهرهای حسکه و قامشلی شوند و این نیز، بخشی از تفاهمات کنونی بین دو طرف است. پیش از این، «مظلوم عبدی»، فرمانده قسد، روز یک‌شنبه در مصاحبه‌ای با کانال تلویزیونی کردی روناهی گفته بود که گفت‌وگو با دمشق در حال انجام است و پس از پایان مهلت ۱۵ روزه آتش‌بس، گام‌های جدی برای ادغام برداشته خواهد شد. او اظهار داشت که نیروهایش «آماده جنگ و راه‌حل‌های سیاسی» هستند و تأکید کرد که کردها باید حقوق خود را در این منطقه به دست آورند و در دولت سوریه ادغام شوند.